

шанси отримати додаткову статтю доходу від участі в державних тендерах, що стимулює підтримку і розвиток вітчизняного бізнесу.

Зрозуміло, що чинна електронна платформа ProZorro не є ідеальною. Ризиками функціонування ProZorro є, зокрема, висока частка неконкурентних процедур, можливий прихований конфлікт інтересів учасників, безпідставне розтягування у часі окремих процедур, обґрунтування процедури закупівлі в одного учасника сумнівною «нагальною потребою», необґрунтоване застосування процедури закупівлі в одного учасника через фальсифікацію умов або поділу предмету закупівлі, наявність дискримінаційних вимог у документації конкурсних торгів, неефективність механізму розгляду скарг тощо.

1. World Bank. 2005. Public Sector Governance and Accountability Series: Public Services Delivery / edited by Anwar Shah. Washington, DC. 220 p. DOI: 10.1596/978-0-8213-6140-5

2. Fisher, Ronald C. 1997. "The Effects of State and Local Public Services on Economic Development." New England Economic Review (Mar/Apr): 53–82.

3. Digital revolutions in public finance (2017) / editors: Sanjeev Gupta, Michael Keen, Alpa Shah, and Geneviève Verdier. Washington, DC: International Monetary Fund. 343 p.

4. Heller P. (2005). Back to Basics – Fiscal Space: What It Is and How to Get It. Finance and Development. Vol. 42, № 2. 2–5.

5. Про публічні закупівлі: Закон України від 12.04.2016р. №1078. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

6. World Bank Group. 2017. Benchmarking Public Procurement 2017: Assessing Public Procurement Regulatory Systems in 180 economies. URL: <http://bpp.worldbank.org/reports>.

7. Інформаційна система сайту Prozorro. URL: <https://bi.prozorro.org/sense/app/>.

Стадницька Г.О.

студентка

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська Політехніка»

МОЖЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ГАЛУЗЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

На даному етапі розвитку економіка України характеризується низькою доданою вартістю виробництва, переважанням низько та середньо технологічного виробництва, що в результаті прямо впливає на можливість економіки до зростання та розширення виробничих потужностей. За даними офіційної статистики ступінь зносу основних засобів на кінець 2017 року загалом по Україні – 55,1%, у сільському господарстві – 35,7%. [1] У структурі валової доданої вартості на кінець даного періоду частка сільського господарства становить 12,1%. Незважаючи на те, що ВВП країни на 2017 рік перевищив значення станом на 2013 рік у 2,04 рази, частка доданої вартості у ВВП зменшилася на 3,1 в.п.. За даними звітів The Global Innovation Index, Report 2017, та The Global Innovation Index, Report 2018, можемо побачити, що обсяг валових капіталовкладень у % від ВВП зріс із 15,8% у 2017 до 21% у 2018 році. [2] Таким чином можемо говорити про загальнонаціональну необхідність збільшувати додану вартість за допомогою стимулювання виробництва із повним циклом. Для цього необхідним є збільшення таких факторів виробництва як праця і капітал.

На рис. 1 наведено капітальні інвестиції за джерелами фінансування на кінець 2018 р.

Отже, як свідчать дані на 71% капітальні інвестиції профінансовані за рахунок власних коштів (амортизаційних відрахувань та прибутку) підприємств та організацій. Проте в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів та потреби в освоєні додаткових капіталовкладень потрібно звернути увагу на збільшення фінансування за рахунок коштів іноземних інвесторів, бюджетних коштів та кредитів банків.

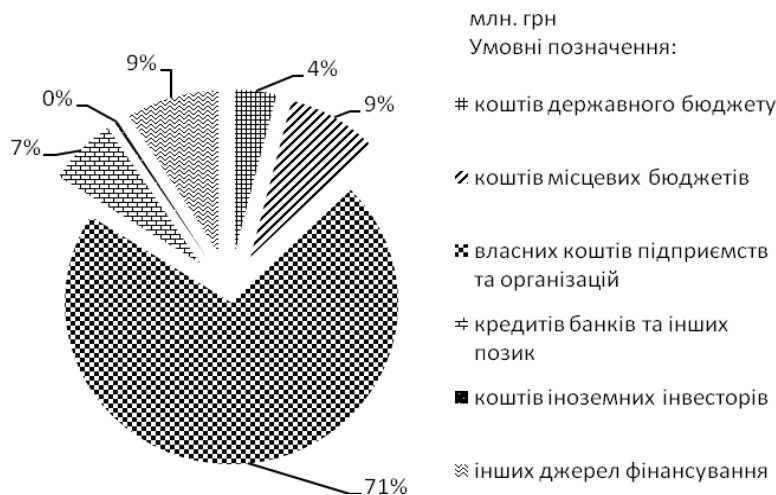

Рис. 1. Розподіл капітальні інвестиції за джерелами фінансування на 2018 рік
Сформовано за даними: [1]

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) станом на кінець 2018 року становили 560,9 млн. дол. США, що становить 1,7% від загального обсягу ПІІ в Україну за даний період за даними офіційної статистики. [1] Основною причиною такого низького рівня зацікавленості в розвитку даного сектору економіки України є низька прибутковість. Рівень рентабельності за січень-вересень 2018 року у сільському господарстві становив 3,9%, при найбільшому за даний період 20,9 у операціях з нерухомим майном. За оцінками аналітичного центру «Український інститут майбутнього» до 2030 року загальна потреба в іноземних інвестиціях становить \$275 млрд., або близько \$20 млрд. щорічно. У тому числі, щорічно у сільське господарство – \$5 млрд. [3] На сьогоднішній день найперспективнішою є співпраця з КНР щодо залучення інвестицій у даний сектор. В рамках ініціативи «Один пояс, один шлях» у 2017 році, частка китайських інвестицій в економіці України становить лише 0,08%, у т.ч. \$18 млн. – ПІІ у акціонерний капітал, \$20 млн. – у боргові інструменти за оцінками УІМ. Однією з найпривабливіших галузей для китайських інвесторів є сільське господарство. Єдиною проблемою для України є експорт сировини, а не готової продукції.

Розглядаючи залучення державного інвестування (18% від загальних капіталовкладень в Україні), бачимо, що для розвитку даного сектору економіки на 2019 рік передбачається державна підтримка у розмірі 5,9 млрд. грн із загального фонду для здешевлення кредитів, а також для фінансової підтримки галузей сільського господарства. [4] Зі спеціального фонду 54,3 млн. грн для надання кредитів та розвитку заходів на умовах лізингу. Також Мінагрополітики та Світовий банк у листопаді 2018 року обговорили проект «Прискорення інвестицій у сільське господарство України». При досягненні визначених Світовим банком показників Мінфіну буде перераховано попередньо узгоджену суму кредиту. Орієнтовний обсяг фінансування для реалізації всіх заходів у межах проекту – 753 млн доларів США, в тому числі: кредит Світового банку – 200 млн доларів США. Отримувачем кредиту є Україна в особі Мінфіну [4].

Таким чином завдяки державним програмам підтримки аграріїв, є можливість залучення банківського кредиту на пільгових умовах. Проте за даними НБУ у січні 2019 року середньозважені ставки за кредитами в річному обчисленні для сільського господарства у національній валюті становили 20,2%, у іноземній – 10,2%, при тому, що найнижчі у національній валюті спостерігаються у добувній промисловості (13,8% та 7,5% відповідно), а найвищі у виді економічної діяльності водопостачання (22,4% та 7,0% відповідно). [5] Тому з цього можна зробити висновок, що хоч держава і фінансує здешевлення кредитів для АПК, проте це не достатньо.

Отже, прямі іноземні інвестиції (ПІІ) є найвигіднішим способом фінансування, адже у даному випадку держава не повинна здійснювати платежі на обслуговування боргів, це не

призводить до збільшення зовнішньої заборгованості. Проте у першу чергу цікавлять підприємства, які можуть забезпечити за короткий час повернення вкладеного капіталу з отриманням найбільшого прибутку. З огляду на це, більш перспективними в українській економіці для них є не виробництво сільськогосподарської продукції, а її переробка.

1. Офіційний сайт Держстату. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. The Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/Home>.
3. Офіційний сайт Аналітичного центру «Український інститут майбутнього». URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
6. Патица Н.І. Іноземні інвестиції в сільському господарстві України: сучасний стан та вплив на його розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5 С. 26-31.

Степанова А.В.

студентка

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЕЗКОНТАКТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

Використання інноваційних технологій особливого поширення набуло у фінансовому секторі, в першу чергу серед банківських установ. Одним з таких інноваційних напрямків банківських продуктів є сервіси безконтактної оплати із використанням пристроїв, що підтримують технологію NFC.

Головною з переваг безконтактної оплати є зручність і швидкість проведення операції, адже оплата проводиться, коли власник підносить безконтактну картку (чи пристрій) до терміналу, така транзакція займає в середньому 2-3 секунди. Додаткова економія часу полягає у відсутності потреби чекати на решту чи підписувати чеки. Окрім того, перевагою є й безпека розрахунків. Глобальна цифрова платформа токенизації забезпечує бекпеку і дає змогу перетворити будь-який пристрій із NFC-чипом та підключенням до інтернету на безпечний платіжний інструмент. Для максимального рівня захисту операцій створюється токен, 16-значна комбінація цифр, що прив'язана до номера банківської карти користувача і є унікальною для кожного підключеного пристрою. В свою чергу, реквізити банківської картки залишаються надійно захищеними, адже вони приховані при токенизованій оплаті [1].

Обмеженістю даного сервісу є те, що безконтактною оплатою можна скористуватись, якщо пристрій підтримує NFC, однак лише нові моделі смартфонів оснащені NFC-модулем. Переважна частка населення не має змоги дозволити собі купити більш дорогий гаджет, тому змушені використовувати платіжну картку чи готівку. Також, на жаль, значного поширення даний спосіб оплати не отримав, в більшій мірі через «старі звички» населення щодо переваг готівки. Відтак, 37% дорослого населення України досі не має банківських рахунків. Україна має один із найнижчих показників терміналізації МСБ серед країн Центральної та Східної Європи. Лише 38% представників малого і середнього бізнесу готові і приймають безготівкові платежі до оплати, в той час по Європі в цілому це понад 60%. Тобто 62% підприємств працюють лише з готівкою. Для порівняння, лідерами за рівнем терміналізації малого і середнього бізнесу є Чехія, Польща, Греція та Словаччина, де в середньому 75% підприємств мають опцію безготівкових розрахунків [1; 2].

За даними НБУ, станом на 1 січня 2019 року лише 10,7% платіжних карт в Україні є безконтактними (3,96 млн карток з 36,95 млн.), тобто кожна дев'ята активна платіжна картка. В той час як у Канаді 95% кредитних карток – безконтактні. Однак ця технологія набуває поширення в Україні, про що свідчить приріст безконтактних карток за 2015-2019 рр. (рис. 1).